

Monahia Siluana Vlad

DOAMNE, UNDE-I RANA?

© **Editura DOXOLOGIA**
ISBN: 978-606-666-634-3

Monahia Siluana Vlad

DOAMNE, UNDE-I RANA?

Tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului

TEOFAN

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Editura DOXOLOGIA

2017

CUPRINS

Rugăciunea ne învață	7
<i>Întrebări și răspunsuri</i>	51
Suferințele sufletului în relații	
<i>Cuvânt la adunarea eparhială</i>	93
Sănătate, boală, vindecare și	
mântuire prin Iisus Hristos	129
<i>Întrebări și răspunsuri</i>	163

RUGĂCIUNEA NE ÎNVAȚĂ

*Conferința preoțească
din Germania, Nürnberg, 2012*

ÎPS Serafim:

Hristos a înviat!

Preasfinția voastră, preacuvioși și cucernici părinți, cuvioase măicuțe și iubiți credincioși, sunt de-a dreptul fericit, pot să spun, că în seara aceasta avem în mijlocul nostru pe cuvioasa Măicuță Siluana Vlad, de la mănăstirea „Sfântul Siluan” din Iași. O măicuță, așa cum am spus și la sfârșitul Tainei Sfântului Maslu, arhicunoscută în România pentru lucrarea duhovnicească cu totul excepțională pe care o face în rândul copiilor și tinerilor care suferă sau au suferit diferite traume, mai cu seamă în familie.

Știm cu toții că societatea în care trăim este o societate care, din punct de vedere moral, de multă vreme a explodat, nu mai are repere sigure de orientare și foarte multă lume, și-n primul rând tinerii și copiii care provin din familii dezorganizate sau mai puțin credincioase, suferă enorm din cauza păcatului care s-a generalizat astăzi și de care sigur că suferim cu toții. Pentru că, așa cum ne va spune maica, și așa cum ne spun Părinții Bisericii, fiecare om suferă nu numai pentru păcatele sale personale,

ci suferă și pentru păcatele semenilor săi, în primul rând ale celor din familie, ale neamului său. Apoi și pentru ale societății întregi, pentru că umanitatea formează o unitate structurală ontologică profundă de care noi nu suntem poate conștienți, dar ale cărei repercusiuni pozitive sau negative le trăim cu toții. Și, nu este ușor pentru noi, oamenii Bisericii în primul rând, să ne dăm seama și să putem răspunde acestor cazuri care se înmulțesc, devin nenumărate. Nu ne este ușor să răspundem în fiecare caz cu lumina care ne vine de la Duhul Sfânt.

Știm că Biserica lucrează prin harul lui Dumnezeu, și oamenii sunt conștienți de aceasta, sunt conștienți că, apelând la un slujitor al Bisericii, la un om al Bisericii, ei primesc din partea lui ajutorul lui Dumnezeu, care se descoperă și lucrează prin slujitorii Bisericii.

Sigur, harul lui Dumnezeu lucrează în și prin fiecare om și ne putem folosi de el. Dar acest har lucrează mai cu seamă atunci când ne consultăm unii cu alții, ne sfătuim unii pe alții în duhul lui Dumnezeu, deci în smerenie, în evlavie, cu credința că Dumnezeu ne răspunde atunci când știm să ne smerim, când știm să ne facem mici, când știm să cerem ajutorul semenilor noștri, dar mai cu seamă ajutorul slujitorilor Bisericii.

Revenind la condițiile lumii de astăzi, mărturisim că nu este ușor, chiar pentru noi, slujitorii Sfântului Altar, să răspundem acestor întrebări pe care ni le pun oamenii și mai cu seamă să-i ajutăm cu sfatul, cu cuvântul nostru, cu înțelepciunea care trebuie să ne vină de la Duhul Sfânt. Că dacă nu suntem luminați și întăriți de Duhul Sfânt, ne vom coborî la nivelul natural la care se află, să zicem așa, cei mai mulți dintre psihologii de astăzi sau doctorii care tratează bolnavi dar care nu se raportează deloc

la Dumnezeu. Sigur că Dumnezeu lucrează și prin aceștia, până la urmă, că Dumnezeu n-are limite în lucrarea Sa dar, totuși, Dumnezeu lucrează mai mult acolo unde omul crede în ajutorul lui Dumnezeu, se deschide ca să primească ajutorul lui Dumnezeu venit din partea slujitorilor Bisericii, venit din partea semenilor săi, oameni totuși credincioși.

Toate lucrurile acestea ni le va preciza, ni le va spune în seara aceasta, mâine și în zilele în care urmează să fie cu noi, Maica Siluana, și eu aș provoca-o să înceapă spunându-ne cum crede că putem noi, creștinii de astăzi, noi, ortodocșii, mai cu seamă, să răspundem celor care nu sunt credincioși sau sunt mai puțin credincioși, celor care se smintesc de suferința care există în lume, de atâta suferință care este în lume, și mai cu seamă de suferința pe care o au copiii nevinovați, tinerii, care încă n-au ajuns să săvârșească ei înșiși păcate mari personale dar care trăiesc dramele acestea pe care le știm, în parte cel puțin, pe care le știe maica mai cu seamă, pentru că ea are o legătură directă, permanentă, de ani și poate zeci de ani de zile cu astfel de situații. Ce răspundem noi sau care ar fi răspunsul duhovnicesc, bineînțeles, al nostru al creștinilor, al ortodocșilor, în fața suferinței lumii de astăzi dar și în fața suferinței fiecăruia dintre noi, pentru că și noi suferim, și noi avem neputințe, traume, păcate, patimi, care se luptă cu noi și de care suntem parcă înlănțuiți și din care nu putem să ieșim ușor, nu ne putem elibera.

Da, știm și mărturisim că există o lume nevăzută bună, lumea energiilor divine care umplu universul și umplu umanitatea, lumea duhurilor bune... Știm că totul există prin harul lui Dumnezeu. Dacă Dumnezeu și-ar retrage

harul Său, n-ar mai exista nimic. Tot ce există, există prin harul, puterea, susținerea care vin de la Dumnezeu. Dar, în același timp, vedem că această lume în care trăim este o lume profund căzută, o lume în care lucrează parcă și mai mult, și mai evident, puterile celui rău. Și-atunci omul se întreabă: păi, cum e posibil ca Dumnezeu, care este bun, milostiv, iertător să îngăduie ca puterile celui rău să covârșească sau să biruie puterile Sale, energiile dumnezeiești care, cum zic, ne ocrotesc, umplu lumea și creația lui Dumnezeu?

Eu am stat de vorbă cu Maica Siluana în mai multe rânduri, nu numai zilele acestea de când este cu noi – pentru că eu o cunosc de foarte mulți ani –, și vă mărturisesc foarte sincer că am primit niște răspunsuri sau văd în cuvintele maicii cea mai autentică expresie a lui Dumnezeu, a cuvântului lui Dumnezeu, Care vorbește prin oameni.

De multe ori noi, cei care am studiat Teologia, rămânem în abstract... Maica n-a studiat Teologia și foarte bine că n-a studiat-o! Maica a făcut Biologie, a făcut Filosofie, e licențiată în filosofie... Noi am studiat Teologia – și bine am făcut! – și vedem că de multe ori ne deformează pe noi care am studiat-o, pentru că teologia de școală, teologia academică este abstractă, este o știință *despre* Dumnezeu, *despre* adevărul lui Dumnezeu, dar e o știință în sine și tu, dacă intri în această știință *despre* Dumnezeu fără să și trăiești în adevărul lui Dumnezeu, ci doar îl explorezi prin mintea ta, prin judecata ta, prin ceea ce citești, atunci teologia noastră se cantonează, rămâne la nivelul minții, la nivelul capului, înțelegeți? Și-atunci suntem plini de cunoștințe teologice, cunoaștem toate dogmele Bisericii, tot adevărul Bisericii, totul, totul știm

și vorbim ca niște arhangheli și se-ntâmplă ca de foarte multe ori să fim goi de Dumnezeu, nu-L avem pe Dumnezeu în noi cum Îl au niște oameni simpli care n-au ce-avem noi în capul nostru, și foarte bine că n-au, dar ei Îl trăiesc pe Dumnezeu în modul cel mai simplu, în modul cel mai autentic, în mod direct, spontan. Vedeți, în mod spontan! În fond, Acesta este Dumnezeu! Dumnezeu nu-I Dumnezeuul construcțiilor noastre teologice, al sistemelor noastre, ci este Dumnezeul Cel viu, este Dumnezeul-Persoană, Care intră în contact cu cei care strigă la El în mod sincer, smerit și constant – poate că trebuie să fii constant în strigătul tău, nu o dată strigi la Dumnezeu și-apoi ai uitat, când vezi că ți se pare că nu ți-a răspuns Dumnezeu.

Acum, să nu credem că învățătura *despre* Dumnezeu nu e de folos. Un mare teolog, Vladimir Lossky – mare teolog, poate unul dintre cei mai mari teologi ai secolului XX – spunea că în școlile teologice se folosesc sistemele teologice pentru ca să se poată transmite credința. Credința creștină deci nu este o credință care nu poate fi exprimată. Bineînțeles că poate fi exprimată și trebuie să fie exprimată. Dar la început creștinii nu aveau sisteme. Creștinii trăiau credința, Îl laudau pe Dumnezeu, se rugau, se iubeau, formau o unitate și n-aveau nevoie să-și exprime și ei credința cum și-o exprimau păgânii. Dar când credința creștină s-a aflat în fața lumii păgâne, care avea niște sisteme filosofice foarte dezvoltate și păgânii se laudau cu sistemele lor filosofice – mai cu seamă în secolele III-IV – Părinții Bisericii au trebuit să răspundă provocărilor eretice cu un răspuns oarecum la nivelul lor. Era vremea ereziilor, a abaterilor de la credința fundamentală. Atunci Părinții, mai cu seamă primii

apologeți ai Bisericii au fost aceia care au răspuns păgânilor. Atunci și creștinii au început să-și exprime credința lor în sisteme. Un sfânt din secolul IV, Sfântul Ilarie de Poitiers, spunea: *Părinții noștri s-au adunat în Sinoade și au exprimat credința noastră creștină nu de dragul de a o exprima doar, ci din cauza ereziilor, a abaterilor de la credință cu scopul de a delimita credința de erezie. Dar, spune el mai departe, credința ne-a fost dată s-o trăim, nu să filosofăm despre ea, nu s-o exprimăm în fel și chip.*

Cred că aici este problema noastră, a celor care studiem Teologia ca sistem, aici cădem adesea în capcană în predicile noastre când ne lăsăm purtați – oarecum fără să vrem, fără să ne gândim – de o retorică intelectualistă, de o predică logică, și cam zburăm pe deasupra capetelor oamenilor, în loc ca predica noastră să fie simplă, simplă precum cuvântul mamei adresat copilului, ca să fie înțeleasă și să exprime în primul rând o trăire a mea, o experiență a mea proprie cu Dumnezeu.

Așa că eu, cum am zis, o fericesc pe măicuța că n-a făcut Teologia! Și vă invit s-o ascultăm pe maica și să învățăm, noi, teologii, de la ea care n-a făcut Teologia! Și o să vedeți că o să avem de învățat din gura ei!

A, și Vladimir Lossky, că nu am terminat ideea, spune așa: *da, avem nevoie de un sistem teologic, de metode teologice atunci când suntem în școală, la Seminar, la Facultatea de Teologie, dar, zice, atenție, cum ți-ai construit sistemul, să-l și dinamitezi, să-l distrugi.* Atenție: construiești sistemul, îl distrugi, construiești, îl distrugi, ca să nu crezi că Dumnezeu încape în sistemul tău. Extraordinar! Să nu crezi că Dumnezeu încape în metodele tale, în sistemul tău, în judecățile tale... Nu, Dumnezeu este dincolo de orice

cuvânt, de orice sistem, de orice logică, de orice... Dumnezeu este Dincolo! Și de aceea a spus el: ai nevoie de un sistem, deci trebuie să învățăm după un sistem, deci nu-i greșit că învățăm după un sistem. Numai că noi nu știm să dinamităm sistemul ăsta, nu știm să-l și distrugem. Am învățat, avem cunoștințe despre Dumnezeu, foarte bine, sunt necesare, sunt utile, dar după aceea trebuie să venim cu dinamita și să dărâmăm tot ceea ce ni se pare nouă că am construit, că Îl vedem pe Dumnezeu așa, că eu sunt teolog și cică sunt doctor în Teologie și ce mai sunt eu, și-așa mai departe. Nu înseamnă nimic că eu sunt teolog și doctor în Teologie dacă eu nu-L trăiesc pe Dumnezeu cum Îl trăiește un om... ultimul om, că nu știe nimic despre Dumnezeu teoretic, dar care-L simte pe Dumnezeu. Așa a zis Vladimir Lossky: ți-ai făcut sistemul, ai nevoie de sistem, nu suntem împotriva transmiterii cunoștințelor teologice în școli și-așa mai departe, dar pericolul este să te închizi în sistem și să crezi că... să te umfli tu-n pene, cum zice vorba, că cine ești tu, c-ai studiat, c-ai făcut, că știi teologie, și cu asta ți se pare că ai drepturi mai multe sau mai știi eu ce se-ntâmplă. Nu-i deloc adevărat.

Deci, măicuță, aveți cuvântul. Dumnezeu să vă dea, cum zice psalmistul, cuvânt cu putere multă!

Maica Siluana:

Dezlegați-mă înainte să încep! Dezlegați-mă de slava deșartă, că ce mi-ați făcut acum!... Săraca de mine...

Păi... Înaltpreasfințitul are dreptate. Deși n-am făcut Facultatea de Teologie, mă pricep la teologie. E uimitor!

Am plecat de-acasă de când eram copil crezând că dacă am să fiu „deșteaptă” și am să știu multe, n-o să trăiesc viața nefericită a părinților mei și a celor din jurul lor. Acolo, oamenii aceia deosebiți, aveau un talent special de a deveni nefericiți. Orice-ai fi făcut, până la urmă se termina prost! Și mai aveau și o filosofie cumplită, ziceau: „rău cu rău, dar mai rău fără rău!” Pe mine acest cuvânt m-a încărcat cu ură împotriva răului și-am zis: „Nici odată n-am să cred și n-am să zic asta! Nu poate fi nici un bine cu răul. Răul e rău, nu este bun!”

După ani mulți de „deșteptăciune” dobândită prin învățatură și știință, după împlinirea tuturor dorințelor care mă interesau pe mine, nu numai că nu am ajuns fericirea căutată, ci nefericirea mea creștea tot mai mult. Adică moștenirea mea de acasă, acel „dar” de a fi nefericit, rodea cu un spor uluitor! Și asta a durat până am ajuns, cumva, la capătul puterilor minții mele. Aici, mintea mea nu mai înțelegea nimic și nu mai reușea decât să se întrebe, să întrebe: „cum e posibil?!”. „Cum e posibil?!”, era întrebarea cu care mă născusem, cu care crescusem. O puneam tot timpul când eram copil: „Cum e posibil să mâncăm lucruri atât de bune – mă iertați, că știți și din alte conferințe – și să scoatem un rezultat atât de urât mirositor și neplăcut, indiferent ce am mânca?!”; „Cum e posibil să trăim ca să facem lucrul ăsta?!”. Omul, pentru mine, părea a fi doar o „fabrică” de transformat mâncarea bună în ceva foarte neplăcut, ca pe urmă să se transforme și pe sine, în întregime, în ceva la fel de neplăcut ca rezultatul mâncării (cadavrul). Era cumplit! Tot restul pălea. În fața acestei realități, restul pălea. Pălea! Da, e adevărat că acum ne jucăm, acum luăm premii, acum suntem lăudați sau aplaudați... da, da... și?! Ce ne așteaptă

dincolo de toate astea? Voiam să înțeleg cum e posibil și speram că plecând de acasă voi găsi ceva care să merite această cumplită existență. Și învățam, și întrebam, și studiam numai și numai ca să știu „*cum e posibil?*”. Dar n-am reușit decât să obolesc mereu mai mult. Între timp, tot căutând, ajunseseam să înțeleg că există Dumnezeu, și să cred că Dumnezeu este iubire, că este frumusețe. Înțelegeam, dar nu-mi ajungea. Simțeam o ciudată nevoie să mă închin Lui. Aveam nevoie să mă închin în fața lui Dumnezeu. Și nu știam cum pentru că aveam convingerea că nu te poți închina în sensul profund al cuvântului în credința părinților mei. N-ai cum, credeam eu, să te închini în hărmălaia dintr-o biserică în care oamenii merg ca să-și rezolve problemele și dorințele legate de cele ce trec. Sau, chiar dacă se gândesc la „viața de Dincolo”, îi preocupă să-și „aranjeze un loc în Rai” așa cum se preocupă să-și cumpere un „loc de veci” bun într-un cimitir! Nu înțelegeam ce se întâmplă acolo... Și chiar dacă erau prezente doar șapte băbuțe, ele făceau o hărmălaie cât 70 de persoane agitate...

Dar, la un moment dat, când am obosit de moarte, – cum se spune – să mă întreb „Cum e posibil” și să mă străduiesc să înțeleg, a ieșit din inima mea, ca o rugăciune: „Doamne, nu mai vreau să înțeleg nimic! Vreau să Te cunosc și să Te iubesc!”. Am zis asta în acea mare deznădejde, fără să aștept ceva anume. Dar am primit în inima mea răspunsul: „Bine!” însoțit de o mare și cu totul nouă pace.

Nu mult după aceea, a murit o foarte bună prietenă a mea, un mare dar al lui Dumnezeu pentru mine: scriitoarea Alice Botez. Ea era credincioasă și a trebuit să-i facem înmormântarea creștinește. Și așa,

am participat, pentru prima dată din copilărie, la o slujbă ortodoxă. E drept că mai fusesem cu diferite ocazii la diferite slujbe dar nu participasem în nici un fel la ele fiind prea plină de sentimentele și simțămintele mele, care erau doar ale mele. Atunci, la înmormântarea Alicei, *am auzit* cântările și cuvintele slujbei înmormântării și am încremenit. Minte mi s-a oprit într-o uimire plină de mângâiere și, fără cuvinte, a spus: „Ăsta-I Dumnezeu! Pe El L-am căutat!”. Un Dumnezeu Care iubește această stricăciune. Un Dumnezeu care coboară cu iubirea Lui până la ce este mai stricat în mine, până la ce este împuțit în mine! Și mai auzeam că eu, omul, „deși port rănile păcatului” continui să fiu „chipul Slavei Sale”! Atunci am zis: „uite, Ăsta e Dumnezeu în fața Căruia eu vreau să mă închin. Dar cum să fac, pe unde să o iau?”.

Dar n-a trebuit să fac eu nimic. La parastasul de 40 de zile, în grupul de prieteni și rude care erau la Parastas era și un student la Teologie care-l avea îndrumător spiritual pe Părintele Coman. Și, spunându-i părintelui că a întâlnit „o doamnă așa și-așa și-așa”, Părintele îi spune: „O, pe-asta trebuie să i-o dăm Părintelui Galeriu!”. Și așa am ajuns la Părintele Galeriu căruia vroiam să-i aduc argumente de ce nu pot, nu vreau să mă închin în Biserica noastră. Dar când a început părintele să-mi vorbească despre toți filosofii pe care-i studiasem eu și din toată filosofia la care avusesem acces, mi-a închis gura, ca să zic așa. Și mi-a zis: „Uite, te duci acasă, citești *Filocalia* volumul șapte și opt, și zici rugăciunea asta: *Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătoasa!*” Și m-a mai trimis și la un părinte – de-acolo de unde eram eu – și să-i spun că sunt începătoare și că-l roagă Părintele Galeriu să mă învețe credința.

Eu, cucerită cu totul de Părintele Galeriu și pătrunsă de puterea rugăciunii sfinției sale, am făcut ascultare: m-am dus, mi-am cumpărat volumele din *Filocalie* – se găseau la magazinul Patriarhiei, Slavă Domnului! –, încep să zic Rugăciunea și mă duc și la părintele acela (Dumnezeu să-l odihnească acum cu sfinții!). Și zic: „Sărut mâna, părinte! M-a trimis Părintele Galeriu de la București să mă învățați credința, că sunt începătoare”. Se uită atent la mine și mă întrebă: „Ești măritată?”. Zic: „Nu, nu mai sunt!” Atunci îmi zice cu bucurie: „Uite, îți scrii numele pe hârtia asta, dai 40 de lei, vii în fiecare miercuri seara la *Acatist* și după patruzeci de zile te măriți”. „Dar, părinte, eu nu vreau să mă mărit!” „Ei, nu vrei...! Hai, dă 40 de lei, scrie cum te cheamă și eu, în patruzeci de zile, te mărit!”. Îi dau eu 40 de lei, scriu cum mă cheamă și mă duceam în fiecare miercuri la slujba *Acatistului*, dar mă rugam: „Doamne, nu vreau să mă mărit! Te rog, fă cu mine altceva, că asta nu vreau!”. Însă, participând eu la slujba aceea, auzeam lucruri foarte frumoase, rugăciuni care mă mișcau și care mă chemau „mai lângă Dumnezeu”! Așa că, la agapa care s-a făcut la sfârșitul celor patruzeci de zile (fiecare aducea ceva bun ca mulțumire) eram foarte, foarte mulțumită – Dumnezeu să-l răsplătească pe părintele – eram foarte mulțumită cu viața în Biserică și cu prezența Domnului în ea...

Dar acum voiam să știu mult, să înțeleg ce îmi plăcea, ce mă făcea atât de bucuroasă. Mai mult, citind *Filocalia* întâlneam *cuvinte* care nu mai aveau conținutul noțiunilor familiare mie: *cugetare, minte, rațiune, patimi, iuțime*... Și nu le înțelegeam și strigam: „Doamne, Dumnezeul meu, nu înțeleg! Unde găsesc un dicționar po-trivit?”. Nu era nici un dicționar în care să mi se explice